

Baranya kulturális és közéleti információs lapja

DISKURZUS

XX. évfolyam, 1. szám

2011. január

Baranya Megyei
Kulturális és Idegenforgalmi Központ
Pécs, József Attila u. 10.

**A BARANYA MEGYEI
KULTURÁLIS ÉS IDEGENFORGALMI
KÖZPONT
SZAKMAISÁGA
NÉLKÜLÖZHETETLEN**

ÉVTIZEDEK - PROGRAMOK

Baranya közművelődésében nélkülözhetetlen a Baranya Megyei kulturális és Idegenforgalmi Központ szakmaisága

Fél évszázada áll a baranyai közművelődés szolgálatában a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ, jogelődeivel, a Baranya Megyei Népművelési Tanácsadóval, a Baranya Megyei Művelődési Központtal.

Annakidején a művelődési értékek feltárása, fejlesztő, szolgáltató feladatok koordinálása volt az intézmények funkciója, a megyei önkormányzatok művelődést segítő kötelező feladatvállalásának megvalósítójaként.

Az évek során a társadalmi elvárásokhoz igazodott az intézmény feladatellátása. Az utóbbi évtizedekben településeket összefogó, határokon átnyúló rendezvények, kiállítások, fórumok, konferenciák, az európaiságot hangsúlyozó szakmai napok erősítették az intézmény szűkebb és tágabb környezete kapcsolatát, amely a közel-múltban a felnőttképzéssel is kibővült.

Most azonban úgy tűnik, hogy ez a kultúra szolgáltató folyamat megszakad. Lehetséges, hogy a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ sokkal kisebb hatókörrel, vagy a pénzügyi megszorítások miatt nem működhet tovább. Összeállításunk is azt igazolja, hogy Baranyának továbbra is szüksége van az intézmény munkájára.

A hatvanas évek elején a baranyai településeken zajló közművelődési munka szakmai segítése volt az elsődleges cél. Ekkor kezdődtek és hamarosan országos hírűvé váltak a Baranyai Vasárnapok, a Mohácsi Busójárás, a Szigetvári Zrínyi Ünnepek, a Pécsvaradi Leányvásár, a Siklói Várfesztivál programok. Legtöbbjük azóta is létezik, sőt egyre nagyobb jelentőségű, Baranya határait messze túlnövő értékévé váltak. A hetvenes évek nagy eredménye az apófalvak értékeinek gondos felkutatása és közkinccsá tétele. A hagyományörző amatőr együttesek fellépési lehetőséghez juttatása mellett középpontba került a soknemzetiségű Baranya német, horvát, szerb, cigány autentikus kultúrájának megmutatása.

A helyi művelődési élet irányítói folyamatosan igényelték a megyei intézmény szakmai- módszertani segítségét, valamint az új formák, szerveződések kialakulását. Megalakult a Pannonton Kiadó, a baranyai kultúra terjesztésének aktív formája, elkezdte működését a kézműves szakiskola. Az intézmény szakmai segítségével új szerveződések alakultak: a Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség, a Baranya Honismereti Egyesület, a Pécs- Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség, a Déli Kapu Folklórszövetség.

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ napjainkban is aktív partnerként, koordinálóként vállal feladatokat a helyi kulturális élet szervezése mellett nemzetközi, országos, megyei kulturális és turisztikai szakmai rendezvények életre hívásában, megszervezésében. Naprakész közművelődési információk és a baranyai örökség kiemelt szerepet tölt be az évről évre visszatérő rendezvények a Vendégház Baranya, a Európa Jövője, a Jövő Kultúrája, Közös Kulturális Örökségünk- konferenciák, szakmai napok tematikájában.

Művészeti-, honismereti, értékeket mutatnak meg az évente megtartott Szóttas és Cserépvásár, a Pannon Mediterrán Ősz Fesztivál, a Határon Túli Magyarok Fesztiválja rendezvények, folyamatosan gazdagítva, élénkítve a megye kulturális életét. A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ

közvetítő, menedzseri tevékenységének eredményeként a kistérségek, kistelepülések kulturális ellátottságát, esélyegyenlőségét az egyedi művészeti programok, előadó-művészeti fellépések biztosították.

A regionális rendezvények sorából kiemelkedik a Baranya Megyei Önkormányzat ünnepeinek, rendezvényeinek, kiállításainak kül- és belföldi bemutatóinak segítése. Olaszországi, svédországi, franciaországi, ausztriai bemutatók, megyenapok, megyebálok, Szent István-napi ünnepek szervezése.

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar gyakorló intézményeként számos hallgató szakmai tudását gyarapította, alkalmasságát elősegítette.

A szakmai tudás megszerzését speciális képzések tették lehetővé az elmúlt években: a felnőttképzési-, a kulturális - turisztikai szervező, a pályázatíró és projektmenedzser, minőségfejlesztés a közművelődésben, gyermekszínházi rendezői, dél-dunántúli kulturális partnerség-építő képzések. Az intézmény évtizedek óta segíti a baranyai kézművesség feltételeinek megteremtését, mely által számtalan alkotó nyerte el a Népművészet Mestere címet, ezzel gazdagítva Baranya kulturális tárgyi és szellemi örökségét, bővítve a megye kulturális turisztikai kínálatát. A baranyai amatőr művészeti közösségek, gyermekszínházok, képzőművészeti, népművészeti, néptánc, népzenei csoportok, kórusok tevékenységét oktatási segédanyagokkal, szakmai találkozások, képzések, szakmai fórumok szervezésével támogatta, amely együttesekből tehetségkutató versenyeken való szerepléseikkel sokan ma már hivatásos művészé fejlődtek és így gyarapítják Baranya és a magyar kultúra hírnevét.

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ a közművelődés szervezése, koordinálása mellett marketing és turizmusfejlesztési terveket dolgoz ki baranyai sajátosságokat bemutató rendezvények megvalósítására, kiadványok megjelentetésére.

A kulturális elszegényedés - amely leginkább a hátrányos helyzetű, aprófalvas térségeket érinti (az ország leg-hátrányosabb helyzetű térségei megyénkben található) – csökkentésére az eddiginél is több konkrét közművelődési szakmai segítségre, képzésekre, továbbképzésekre, pályázatírói felkészítésre, helyi közösségi identitást építő programokra van szükség.

A kisebb baranyai települések kulturális elszegényedésének – a gazdasági válság hatására is – erősödő folyamatát a Megyei Kulturális Központ tevékenységével, szolgáltatásaival csökkenteni tudja valamint tovább gyarapíthatja Baranya közművelődését, sokszínű kulturális értékeit. Szakmai feladatait önálló intézményként a Baranya Megyei Önkormányzat elkötelezett támogatásával valósíthatja meg.

a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ munkatársai nevében:

Dr. Bokor Béla igazgató

Pannonton Kiadó Tillai Auréltól Sebestyén Mártáig

Stenczer Béla színművész, a Pécsi Országos Színházi Találkozó fesztiváligazgatója:

Ami a jazzt illeti: Akkor alakult meg a Baranya Big Band. Sok zenei tábor rendeztünk, ahol ezzel a stílussal, egyáltalán a jazzel ismerkedtek a zenészek. A kiadó ugyan átalakult, a köré csoportosuló élmények kicsit halványulnak, de a big bandet sok zenekar ott tanulta és máig játssza.

Még ma is sokan emlékeznek azokra a lemezekre, kazettákra, könyvekre, amelyek az 1987-ben az akkori Baranya Megyei Művelődési Központban létrejött Pannonton Kiadó gondozásában jelentek meg. A liberalizálódott kiadói piac azt jelentette, hogy bárki bármit bármikor kiadhatott, így az a támogatás, amit egy igényes kiadó megkaphatott volna, elmaradt.

Stenczer Béla, a Pécsi Nemzeti Színház művésze, a Pécsi Országos Színházi Találkozó fesztiváligazgatója volt a kiadó vezetője. Azt mondja, nagyon szép időszak volt, ugyanis máig vállalható, értékes művek jelentek meg.

- Tillai Aurél vezényelte kórusművek, egyáltalán az akkor kiválóan működő kórusmozgalom reprezentánsai, a **Szélkiáltó együttes** lemeze, illetve **angol nyelvű kazettája** nyelvet tanuló óvodásoknak, kisiskolásoknak, **Sebestyén Márta nagylemeze**, baranyai népdalok. Emellett a jazz; Binder Károly, Dudás Lajos. A könyvek közül a Jazztörténet illetve Simon Géza Gábor bibliográfiája egy nagyon jelentős pécsi magán lemezgyűjteményről.

Ami a jazzt illeti: Akkor alakult a Baranya Big Band. Zenei táborokban ezzel a stílussal, egyáltalán a jazzel ismerkedtek a zenészek.

Ne csorbuljon a szakmai értékteremtés

Szatyor Győző, a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése Kulturális Bizottságának elnöke, alkotóművész:

Az alkotó ember általában magányos. Ahhoz, hogy megmutassa magát, közösségre van szüksége. A közösséget számára egy értő szakmai háttér biztosítja, amelyre mindig szükség lesz.

Szatyor Győző a népművészet mestere nevét mint fafaragó művészetét ismerik az emberek. Köztéri szobrai, székelly kapui, ember és gyerekbarát játszóterei a mindennapok részei sok településen. Pedig ez csupán az egyik éneje. Közéleti ember, a Baranya Megyei Közgyűlés kulturális bizottságának vezetője, a sellyei közkinccs kerekasztal elnöke. Utóbbi minőségében nap mint nap szembe kerül a mindennapok értékteremtésének problémájával.

- *Az igazi értékek megteremtésével, fenntartásával foglalkozunk a sellyei kerekasztal körül ugyanúgy, mint az ormánsági művésztelepen. Baranya a világörökség része. A busójárás megkapta azt a rangot, hogy a szellemi világörökség része lehet. De számos ilyen, megmentésre szoruló érték van a népművészet területén. A globalizációval önmagában nem megyünk semmire. Saját értékeinkre kíváncsi a világ, azokat kell megmentenünk, életben tartanunk. Élő örökségünkre nagyon kell vigyáznunk, hiszen ez identitásunkat hordozza magában.*

Az élő örökség része az is, ami most napról napra szűnik. Az alkotó ember általában magányos. Ahhoz, hogy megmutassa magát, közösségre van szüksége. A közösséget számára egy értő szakmai háttér, Baranyában a Megyei Kulturális Központ is biztosítja, amelyre mindig szükség lesz. Az eddigi gyakorlat azt bizonyítja, hogy nem szabad, hogy csorbuljon a szakmai értékteremtés.

Megyei közművelődési intézmények együttműködése a Dél-Dunántúlon

Baranya, Somogy és Tolna megye közművelődési intézményei az ezredforduló idejére olyan tudatos és rendszeres együttműködést alakítottak ki, amelynek haszna többszörösen igazolódott, és amely azóta is intenzív és folyamatos.

Mivel csak ezek az intézmények képesek egy sok településes megye közművelődési életének koordinációjára, információkezelésre és szakmai módszertani alátámasztására, több civil és öntevékeny hálózat kulturális tevékenységének segítő összefogására és a tágabb térségi vérkeringésbe való bekapcsolására, ez a régiós együttműködés ezeknek a nélkülözhetetlen funkcióknak a hatékonyságát erősíti, segíti.

Számos olyan szolgáltatási forma (térségi művészeti találkozó, szakfelügyeleti utógondozás, képzés, továbbképzés és konferencia, reklám- és propagandatevékenység stb.) létezik, amely összefogással gazdaságosabban, egyszersmind intenzívebben nyújtható.

Az együttműködés biztosítja azt, hogy mindhárom megye intézménye a maga adottságai és elsődleges kompetenciái szerint kapjon rangos nagytérségi feladatokat, ezáltal a Dél-Dunántúl teljes területén erősítve a közös dél-pannon kulturális identitást is.

A baranyai intézménytárs konzorciumirányító tevékenysége biztosította, hogy mindhárom megye részese lehessen a közelmúlt területi szakfelügyeleti utógondozásában országos elismerést kiváltó szakmai munkának, és ezzel sok-sok település számára segíthessük elő a magasabb színvonalú önkormányzati fenntartói és intézményi szolgáltatatói tevékenységet.

A tágabb nagytáj kulturális nagyrendezvényeinek magas színvonalú reklámhordozói az elmúlt években csak a baranyai koordináló szerepével kerülhettek a kulturális turizmus figyelmébe.

Hasonlóan haszonélvezői a szomszédok a Pécsre összpontosuló, Európára és Kárpát-medencére fókuszáló immár rendszeres konferencia-tevékenységnek is.

Intézményeink különféle szervezeti formában, eltérő méretekben 50 éve végzik tevékenységüket. A szomszédból az intézménytársakra is figyelve, jó érzést keltenek ezek a közelmúltbeli eredmények.

Say István igazgató

Tolna Megyei Önkormányzat Általános Művelődési Központja

Elkel a szakmai tanácsadás A hagyomány tart fenn minket

Dr Andrásfalvy Bertalan:
Szükség van az értő megyei segítségre, ami ha kell, szakmai felügyeletként is tud hatni.

A Misina Néptáncgyűttes hagyományos év végi Pécsi Nemzeti Színházi bemutatóján Dr. Andrásfalvy Bertalan néprajzkutató professzor emeritusz mondott köszöntőt, mintegy laudációt a tiszta népzenei, néptáncos, hagyományörző kultúra és az azt művelők mellett. Az észhez és az érzelemhez egyaránt közeli szavaiban a közösség és a hagyományok mai szerepét hangsúlyozta.

- Nem nekünk kell ápolni a hagyományt, hanem a hagyomány tart fenn minket- mondta. Ha ez nincs, akkor nincs közösség, nincs múlt és nincs jövő sem. Ennek a hiánya pedig már érezteti a hatását. Ezért beteg a magyar nem csupán lelkileg, testileg is. Ezek súlyos megállapítások, Professzor Úr ennek ellenére optimista a jövőt illetően? - kérdeztük.

- Igen, optimista vagyok, főként, ha olyan példákat látok, mint a Misina együttesé, ahol egészen kicsi gyerekekkel szerettetik meg a népzene, a táncot, a hagyományt. De szerencsére nem csak ők vannak, hanem a többi: a Vizin zenekar, a Mecsek táncgyűttes, a Zengő zenekar, a lukafai, a kispostavölgyi kézművesek, és folytathatnám a sort. Ezek nagyon biztató dolgok. A másik, aminek nagyon örülök, hogy az óvodákban szépen halad a hagyományokra tanítás és nevelés. Nagyon fontos az ének, a tánc, a mese. A mese, az igazi, nem a tv-horror, nem a műdalok, hanem az igazi, a közösségi élményt adók. Sajnos, az iskolákban már nem mindenütt folytatódik ez a nagyon jól kialakított rendszer. Ahol egy énekóra van, vagy egy síncs, amikor a testnevelés sem az, aminek lennie kéne, a beszédfejlesztés sem központi program, és ez baj. Mindenki globalizálódik. Hogy mifelé, azt nem is mindig tudja. Ami meg jól megy, és óriási szerepe van az új generáció nem csak szellemi, hanem testi nevelésében, az meg valahogy pénzhiányra hivatkozva elkorcsosul. Itt voltak a művészeti iskolák. Zenével, táncsal, rajzzal éppen a legingerszegényebb gyerekekhez jutottak el. Egy részük pénzhiány miatt megszűnt.

Pedig, és ezt tudományos kutatások, konkrétan agykutatások igazolják, a művészeti nevelés nagymértékben segíti a racionális gondolkodást is.

- A közösségnek is nagy jelentőséget tulajdonít a Professzor Úr.

- A közösségteremtés erőfeszítéssel jár. Ennek feltétele, hogy csinálunk valamit, valami hasznosat. Formát adunk az ember igényeinek. A baranyai különböző nemzetiségű népcsoportok egymás mellett élése, dolgozása, egymás tisztelete is merőben megváltozott. Elég, ha a németiség- horvátság kapcsolatára gondolunk.

De a közösségek kialakulásának újból kellene, hogy legyen, mint ahogy volt is más formája. Annakidején a megyei népművelési osztályon dogoztam szakmai tanácsadóként. Egyebek mellett a falusi díszítőművészeti szakköröket segitettem. Jártam Gerényesre, Mindszentgodisára, ahova kellett. Ahol esténként összegyűltek az asszonyok és hímeztek. Nem is akárhogyan, megmentve a hagyományokat, olyan értéket előállítva, hogy a megyei, majd regionális meg országos kiállításokon díjakat nyertek. Mi tartotta őket össze? Mi kovácsolta közösséggé? Az értékteremtés.

Ezt keveslem én a mai világból, ezt kéne erősíteni, és ahogy mondtam, örülök annak, hogy megvannak ennek a jelei. Visszatérve a Misina együtteshez. Nagyon jó előadást láttunk, egyszerre több, mit százötven szereplő volt a színpadon a záróképnél. De nem ezt tartom az igazi értéknek, nem a szereplést, pláne a kicsiknél. A tánc, a zene eszköz, kapaszkodó, amire mindenkiben megvan az igény.

- Jó kezekben van-e mindennek a szakmai koordinálása?

- A szakmai tanácsadás nagyon fontos, mert van rá példa, hogy akár profi, akár amatőr együttesek, a könnyebb ellenállás felé indulnak. Mindenféle show műsorokban valamiféle Göre gáboros paraszti kultúrát jelenítenek meg. Nem szabad hagyni. Szükség van az értő megyei segítségre, ami ha kell, szakmai felügyeletet is jelenthet.

Nem lesz megjelenése a kézműveseknek?

Bóly számos szállal kötődik a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központoz. Az évek során sok közös rendezvényt tartottak a város és az intézmény szervezésében Bólyban, amely otthont adott a Mediterrán Ősz rendezvénysorozat megnyitójának, a Kultúra Napja ünnepségének, a Szent István-napi megyei megemlékezésnek, és még sok más közös rendezvénynek. A Vigadóban nagyszerű író-olvasó találkozón látták vendégül a bólyiak Huncik Péter dunaszerdahelyi író, akinek a felvidéki magyarságról írt könyve igencsak értő fogadtatásra talált, hiszen a városban élők egy része annakidején a Felvidékről került a baranyai településre, egyáltalában nem önszántából.

Hárs József polgármester, a bólyi énekar tagja
Évtizedek óta, így aztán nem csak a város első embereként, hanem a kultúra cselekvő részeseként is ismeri a művelődés lehetőségeit és lehetetlenségeit:

A közös programokról csak jót tudok mondani. Mindig nagyon szívesen dolgoztunk együtt az intézménnyel. Nem csak az úgynevezett nagy rendezvények sikerültek kiválóan, hanem jól jött az a technikai segítség is, amit a kulturális központtól kaptunk. Ennek hiánya nem is annyira a mi esetünkben igazán fontos, hanem a kis, kultúrával kevésbé ellátott településeknek.

Ha megszűnik, vagy csak minimál programmal működik az intézmény, mások lehetőségeit is csökkenti. Hol lesz például megjelenése a kézműveseknek? Így aztán úgy látom, ésszerű kompromisszumokra kellene törekedni a jövőt illetően, hiszen erre a feladatelvégzésre szükség van Baranyában.

Az intézmény segítette más nemzetiségekkel a kapcsolatot

Szugfil József, a Baranyai Német Önkormányzatok Szövetségének elnöke: Nélkülözhetetlen szakmai, módszertani segítséget kaptunk a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központtól.

Ennek számos formája van, az e-hírlevélről a pályázati információs anyagokig. Sokat számítottak az eligazodásban a szakmai napok, konferenciák. A legértékesebb támogatást azonban azzal biztosította az intézmény, hogy a nemzetiségi csoportoknak fellépési, megmutatkozási lehetőséget szervezett, sőt azt is neki köszönhetjük, hogy a találkozók révén bővült a különböző nemzetiségek egymással való kapcsolata.

A megyei kórusmozgalmat támogatták

Kertész Attila Liszt –díjas karnagy:

A Pécs-Baranyai Kóruszövetségnek már a megalakulása összefonódott a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központtal, ugyanis az intézmény kezdettől fogva támogatta a szerveződést, amely a megyei kórusmozgalom életben tartását, fennmaradását és előrelépését jelenti.

Az intézmény keretein belül intézték a gazdasági ügyeinket, termet kaptunk az üléseikhez, a díszteremben felléptünk, részt vehettünk az intézmény nagy rendezvényein, egyebek mellett a Határon Túli Magyarok Fesztiválján vagy a Magyar Kultúra Napján. Így lesz ez idén is, Pécsváradon, ahol a szövetség elismerő oklevelet ad át.

Nagy örömünkre szolgál, ha az anyaországtól, illetve Baranyától kapunk meghívást Fesztiválok határokon innen és túl

Az 1990-es évek elején új szakmai kezdeményezésként olyan fesztiválokat szervezett a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ, amelyek több ágazatot ölelnek fel. Összművészeti jellegűknél fogva /tánc, zene, kiállítás, irodalom/ immár húsz éve biztosítanak megmutatkozási lehetőséget az amatőr művészeti csoportoknak, szolistasoknak határokon kívül és belül. A fesztiválok közösségfejlesztő és fenntartó ereje is számottevő, hiszen a rendezvények létrejöttéhez elengedhetetlen a település polgárainak összefogása. Ez az összefogás generálja és segíti a települések kulturális fejlesztését és bekapcsolódását a megyei és a regionális közművelődési rendszerbe. Ezzel hozzájárul a kulturális intézmények szakmai fejlődéséhez is.

Az intézmény nem csupán szakmai segítséget nyújt a településeknek, hanem technikai szolgáltatásokat is.

A Mediterrán Ősz rendezvénysorozat a régi hagyományörző, a betakarításhoz kapcsolódó szokások felújításával és fesztivállá szélesítésével kezdődött. A baranyai települések közül egyre többen csatlakoztak, egy vagy két napos bemutatóikon saját és a környező települések együttese léptek fel. A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ úgy koordinálta a szeptemberben októberben zajló eseményt, hogy a megnyitói lehetőségét mindig más település nyerve el.

A Mediterrán Ősz része volt a pécsi Széchenyi téren zajló **Szóló és Bor Ünnepe** fesztivál, amely a már Európa hírű bordalfesztivállal egészült ki.

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ és a Határokon Túli Magyarágért Alapítvány közel 20 éve szervezi meg a **Határon Túli Magyarok Fesztiválját**, a világban élő magyarok kulturális fesztiválját. A fesztivál évről évre bemutatkozási, fellépési lehetőséget teremt a világ kiemelkedő magyar származású alkotó- és előadóművészeinek, s egyben megszólítja a határainkon túl élő kisebbségi közösségeket, előadóművészeket, formációkat. A fesztivál a magyar kultúra mellett jelentős szerepet szán a régióban, valamint a határon túl, Horvátországban, Szlovéniában, Szerbiában és Romániában élő nemzetiségek kultúrája és kortárs művészete bemutatásának, a balkáni térség multikulturális sokszínűségének.

Kovács Győző Boda polgármestere:

A kezdetektől részt vettünk a Mediterrán Ősz és a Határon Túli Magyarok Fesztiválja rendezvényein. Megmutatkozási lehetőséghez jutottak a saját csoportjaink, és azzal, hogy vendégeket fogadtunk, településünk is egyre ismertebbé vált. A Határon Túli Magyarok Fesztiválja juttatott bennünket nemzetközi kapcsolatokhoz. A magyar-magyar kapcsolatainak legnagyobb hozadéka pedig az, hogy testvértelepülésünk lett az erdélyi Csíkrákos.

Sipos Tünde, a pélmonostori Baranyai Júlia Népfőiskola megbízott igazgatója:

Nagy örömünkre szolgál, hogy rendszeresen meghívást kapunk az anyaországból, különösen, ha Baranyába utazhatunk, ahol a Határon Túli Magyarok Fesztiválján két évente fellép táncegyüttesünk. Ennek a fellépésnek a szereplésen túl is nagy jelentősége van, hiszen találkozunk más határon túli csoportokkal, alkotókkal, akikkel a szó legjobb értelmében információt cserélünk magunkról, a világról, a táncról, a zenéről és még sok mindenről. A tavalyi évben külön öröm volt számunkra, hogy egy a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ által megnyert pályázat kedvezményezettjeként vajdasági magyar filmesekkel találkoztunk itt Pélmonostoron. Láttuk, hogy olyan alkotásaik készülnek, amelyek akár rólunk is szólhatnak. A kapcsolatot azóta is tartjuk velük.

Intézmények, önkormányzatok, civil szervezetek a művelődési kerekasztal körül, együttműködésben a kulturális központtal

A baranyai települések harmada szerzett úgynevezett címbirtokosságot a 2009-es évben meghirdetett Integrált Községi Szolgáltató Terek pályázatának köszönhetően, több, mint ötven pedig megkezdte közművelődési tereinek infrastrukturális fejlesztését, kibővítését, felújítását. A komlói, sellyei, pécsi, szigetvári, sásdi, siklói kistérségben évek óta működik kistérség kulturális közkinccs kerekasztal szakmai együttműködésben a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központtal.

Schaff Anikó, a komlói kistérség közművelődési referens:

A Komlói Kistérségben a Közkinccs pályázat támogatásával közművelődési referenst alkalmaznak. Schaff Anikó aktivitása és a közkinccs kerekasztal tagjainak összefogása két év alatt szemmel látható fellendülést hozott. A kistérségi referens azonban nem csupán ennek az összefogásnak tulajdonítja ezeket az eredményeket.

- Sokat profitálunk a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ szakmai programjaiból. A kistérségi közművelődéssel foglalkozó kollégákkal részt vettünk a képzéseken, a szakmai napokon, a rendezvényeken. Ezekon sok új információt szereztünk, ha úgy tetszik első kézből, hiszen az előadók a legújabb tapasztalatokat adták tovább, de legalább ilyen hasznos volt az a

találkozási fórum, amit a megyei intézmény teremtett. Magyarul: ott tudunk egymással találkozni mi, akik a komlói, sellyei, sásdi területen, kistelepüléseken, kisvárosokban dolgozunk. Számukra nagyon fontos ez a fórum, a visszajelzés a munkánkról. Itt jutunk hozzá tevékenységünket segítő kiadványokhoz, köztük a Diskurzus újsághoz is, amely nekünk is információs fórumunk, a híreinket ebben tudjuk megjelentetni, rendezvényeinket népszerűsíteni, illetve a megye többi kulturális érdekességével is találkozunk. Az pedig óriási információs segítség, hogy a művelődési központ honlapján megjelenve el tudnak bennünket érni az interneten.

Takáts Gyula, Villány polgármestere:

Elsősorban a szakmaisággal segít bennünket a megyei kulturális központ. Villányról mindenkinek a bor jut eszébe, mellé társul a borturizmus, a vendéglátás. Ez azonban egyáltalában nem elég manapság. Fesztiválokat, színvonalas rendezvényeket szervezünk, ehhez kérünk és kapunk támogatást a megyei intézménytől. Például abban segít a hozzáértő ítéss eligazodni, hogy az a kulturális termék, ami az asztalokra kerül, ne silány, vagy értékesnek csupán látszó legyen. Ugyanez vonatkozik az egész bor- imázsra. A borturizmus ugyanolyan kulturális érték, mint más: a zene, a tánc és nagyon nem mindegy, hogy miként, kinek a szakmai segítségével valósítjuk meg.

Tájéltatás – művészeti programok Baranya kistelepülésein

Baranya megye 301 településének mintegy kétharmada szociálisan hátrányos helyzetű. Ezekben a falvakban a kultúrához való minőségi hozzáférés számos akadályba ütközik (Az Európa Kulturális Fővárosa program szintén jórészt érintetlenül hagyta a Pécs kulturális élete számára háttérrel, „hátszínre” biztosító megye településeit.)

Ezt a hiányt érzékelve a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ – a Nemzeti Kulturális Alap – támogatásával 2002 óta rendszeresen szervezi és koordinálja a tájoltató programot. Ennek keretében minden évben 10-15 hátrányos helyzetű kistelepülésen, illetve kisvárosban teszi lehetővé színházi, folklór, valamint klasszikus és kortárs zenei műsorok bemutatását. A baranyai művészeti műhelyek közül szerepelt a tájoltató programban többek között a siklói Pelikán Néptáncgyűttes, a Siklói Dolce Hegedűgyűttes, a pécsi Misina Táncszínház, a Galóca Bábársulat, valamint a komlói Súlygyök Színház.

A rendezvények a kulturális esélyegyenlőséghez járulnak hozzá. Olyan közösségek számára teszik elérhetővé a színvonalas művészeti programokat, amelyek (anyagi helyzetükből és a települések rossz közlekedéséből adódóan) általában nem juthatnak el a nagyvárosokban megrendezett, belépődíjas

rendezvényekre. A programok így hozzájárulnak a helyi lakosság komfortérzetének növekedéséhez, és lehetőséget biztosítanak a fellépő művészekkel való további kapcsolattartásra, együttműködésre.

A programok jótékony hatása mindemellett, hogy impulzusokat és ötleteket ad a helyi kulturális programok lebonyolításához, ösztönzést nyújt a művelődési közösségek további munkájához. Annál is inkább, mivel a programok keretében a helyi színjátszóköri, kórusok, táncsoportok is fellépési, bemutatkozási lehetőséget kapnak.

Gálber Attila,
a Misina Táncgyűttes vezetője:

Bogdásán, Gödrén léptünk fel a tájoltató program keretében. Tavasszal Bogádon fogadnak bennünket. A nézőknek meghatározó élmény, hogy saját közegükben fogadhatják a produkciót, nekünk meg az, hogy odavihetjük.

Hiánypótló kurzusok, hatékony művelődésszervezés Képzések, szakmai napok a közművelődési – módszertani központban

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ kiemelt fontosságú feladata, hogy szakmai-módszertani központként részt vegyen a tudásalapú társadalom kiépítésében. Ennek eszköze egyrészt számos felnőttképzési program, illetve az évente megszervezett konferenciák, szakmai napok.

Képzéseink közül kiemelkedik az *Ugro-DESK-@* címet viselő projekt, amelynek keretében 2005 és 2007 között elsőként közművelődési szakemberek számára közvetítettünk felnőttképzési ismereteket. Ezt követően munkaerő-piaci elemzések alapján kezdtük meg számos hátrányos helyzetű (munkanélküli, roma) fiatal képzését azzal a céllal, hogy javítsuk munkavállalásuk esélyeit. A „Kulturális – turisztikai szervező”, valamint a „Pályázati író és projektmenedzser” képzéseken meggyeszerzte több mint 50-en szerezhettek képesítést. A projekt sikeres lebonyolításában együttműködtünk a Pécsi Regionális Képző Központtal, a Sásdi Művelődési Központ és Könyvtárral, valamint a Szigetvári Kultúr- és Zöld Zóna Egyesülettel.

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ a Budapesti Művelődési Központtal együttműködve **2007-ben szervezte meg** a „Minőségfejlesztés a közművelődésben – I. modul: Önértékelés a közművelődési szervezeteknél” képzést. **A képzés célja az volt, hogy a résztvevők képessé váljanak a minőségfejlesztési célú éves önértékelési tevékenység megszervezésére, lebonyolítására, értékelés készítésére.**

Az intézmény 2010-ben két sikeres képzési programot bonyolított le. A Magyar Drámapedagógiai Társasággal együttműködésben megvalósított, 120 órás akkreditált pedagógus-továbbképzés keretében 30 baranyai pedagógus vehetett át gyermekszínpásztor rendező tanúsítványt.

A minden évben megszervezett szakmai napjaink, konferenciáink a közművelődés és a kulturális élet egy-egy kérdését állítják a középpontba, így a résztvevők minden alkalommal egy aktuális téma sokoldalú bemutatása révén gazdagíthatják ismereteiket. A 10. Vendégváros Baranya konferencia 2010-ben a kulturális élménykörutak témáját járta körül, míg a Közös európai kulturális örökségünk című szakmai nap az örökségvédelem intézményes kereteit és a szellemi kulturális örökség turisztikai vonatkozásait mutatta be. Az intézmény határon túli kapcsolatainak szempontjából is igen fontos az Európa Jövője, a Jövő Kulturája című nemzetközi konferencia-sorozat, amely 2009-ben a vallási kultúrák évének tematikájához, 2010-ben pedig az Európa Kulturális Fővárosa programhoz kapcsolódó tartalommal várta a hazai és külföldi kulturális, oktatási és turisztikai szakmai érdeklődőket.

Ákli Krisztián drámapedagógus:

Megismertük azokat a hozzánk hasonló területen dolgozó kollégákat, akiket eddig nem. Innentől fogva egymással is tartjuk a kapcsolatot, megerősítjük egymást. Nagyon jók és szükségesek a hasonló szakmai képzések a jövőben is, szívesen vennénk részt többön is.

Ákli Krisztián a képzés ideje alatt egy kulturális intézménynél dolgozott, azóta egy alapítványnál hasznosítja, mindazt, amit a képzésen tanult.

- Nagyon fontos, hogy bizonyítványt kaptunk, aminek birtokában szélesebb körben mozoghatunk, bizonyítva, hogy valóban tanultuk azt, amit tudunk, nem csak a gyakorlatban szereztünk ismereteket. Ugyanakkor kapcsolati tőke birtokába jutottunk. Megszereztünk egy konkrét tudást, megismertük azokat a tanárokat, akikhez a később is fordulhatunk, és megismertük azokat a hozzánk hasonló területen dolgozó kollégákat, akiket eddig nem. Innentől fogva egymással is tartjuk a kapcsolatot, megerősítjük egymást. Nagyon jó lenne, ha hasonló szakmai képzés lenne később is, szívesen részt vennénk rajta.

A dél-dunántúli kulturális tevékenységet ellátó képzés ugyanakkor azzal a céllal indult, hogy erősítse a kulturális tevékenységet ellátó civil szervezetek társadalmi szerepvállalását, együttműködését, javítsa a kistérségi közművelődési munka szakmai színvonalát. A képzést a Pannon Kultúra alapítvány szervezte, az intézmény szakmai partnerként vállalt részt a sikeres lebonyolításban.

Burján József, magyarszéki művelődésszervező:

- A kurzuson konkrét szervezést is tanultunk, de legalább ilyen fontos volt az a szemléletbeli változás, aminek eredményeképpen dolgozunk. Például az, hogy szakítva az eddigi gyakorlattal, nem kell méregdrága, némelykor megkérdőjelezhető színvonalú fellépőket szerződtetni a falunapokra, vagy már rendezvényekre. Nagyon sok helyi érték van, akit vagy amit meg kell mutatni.

A helyin nem csak egy-egy települést értek, hanem azt, amit ugyancsak alkalmazunk, az összefogást. Együttműködünk Szekszárddal, Komlóval a programszervezésben, hagyományőrző együttesek estjét szervezzük a környező településeken. Vagy: közösen írunk pályázatokat. Ezen a kurzuson megtanultuk, hogyan lehet hatékonyan szervezni programokat.

Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség erősíti Baranya kulturális kisugárzó szerepét

A Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség 1990-ben alakult meg mintegy 37 taggal. Tagságát Pécs és Baranya kulturális intézményei, egyesületei, alapítványai alkotják, jelenleg 65 szervezet.

20 éves működése alatt gazdag tapasztalatokat szerzett a kulturális tevékenységek, a közművelődési intézmények érdekképviseleti menedzseri munkájában. Az együttműködés, közös gondolkodás eredménye pozitív hatással van Pécs és Baranya kulturális kisugárzó szerepére, nem csupán az egyesület tagjai, de a térségben élő polgárok életminőségére is.

Közreműködött a kultúra helyi-területi értékeinek, érdekeinek képviseletében, védelmében, a szövetség tagjainak érdekképviseletében, az önkormányzat kultúrát érintő döntéseinek véleményezésében, valamint részt vett fórumok és konferenciák szervezésében, amelyek a közkincs-kerekasztalok, a kulturális turizmus, valamint az élethosszig tartó tanulás témaköréit ölelték fel.

A szervezet képviselteti magát a baranyai kulturális kerekasztal munkájában és programjain.

Folyamatos tájékoztatást és információcserét biztosít tagjai számára pályázati lehetőségekről, programokról, akciókról.

Interneten- a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ honlapján önálló menüpontban mutatkozik be. Az intézmény egyben ellátja a titkársági feladatokat is.

Figyelemmel kíséri a nemzetiségek, illetve a határon kívül élő magyarok kulturális életét. A szövetség tagjai, szervezetei segítették a Határon Túli Magyarok Fesztiválja sikeres lebonyolítását.

Céljai megvalósítása érdekében együttműködik a kulturális életben szerepet vállaló, fenntartó, közvetítő, fejlesztő önkormányzatokkal, kulturális intézményekkel, civil szervezetekkel, alapítványokkal.

A hátrányos helyzetű csoportok kulturális esélyegyenlőségének javítását segítő új támogatási pályázatot hirdetett, „Kistelepülések a kultúráért” címmel, amelynek kiírása a Diskurzus című, minden baranyai önkormányzathoz eljutó folyóiratban jelent meg.

A Magyar Kultúra Napja alkalmából hagyományosan megszervezi az ünnepi eseményt.

A Pécs- Baranyai Kulturális Szövetség korábbi elnökei:

- Gergely János egyetemi tanár
- Dr. Flerkó Béla professzor a Pécsi Tudományegyetem rektora
- Dr. Bellyei Árpád professzor a Pécsi Tudományegyetem rektora
- Dr. Tóth József professzor a Pécsi Tudományegyetem rektora
- Dr. Aknai Tamás művészettörténész a Pécsi Tudományegyetem tanára

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA MEGYEI ÜNNEPE 2011. január 21. 17.00 óra Pécsvárad Művelődési Központ

A Himnusz születésének évfordulója minden évben a Magyar Kultúra Napja. Baranyában a Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség idén Pécsváradon rendezte meg az ünnepséget, és adott át nívódíjakat, elismeréseket a művelődés területén kiváló munkát végzőknek.

A Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség Nívódíját kapta: Művészeti kategóriában a **Pécsvárad Ifjúsági Fúvózenekar** Közösségi kategóriában a **Pécsi Magyar-Finn Társaság** Hagyományörző tevékenységéért a **nagyotfalui Iskolatörténeti Gyűjtemény és Tájház**

A Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség Vándordíj a Baranyai Kultúráért díját érdemelte ki a **Pécs- Baranyai Origó-Ház Egyesület**

Magyar Népművelők Egyesülete Baranya Megyei Szervezete 2011. évben kiemelkedő egyesületi és szakmai tevékenységéért elismeréseként Lemle Géza-díjat adományozta **Horzsa Gábornak**, a Szivárvány Gyermekeház közösségfejlesztő népművelőjének

A Baranya Honismereti Egyesület elismerő oklevelet adományozott **Dr. Simor Ferencné Bokody Éva** agrármérnöknek, a Magyar Kultúra Lovagjának, a Siklósi Vár- és Múzeumbaráti Kör elnökségi tagjának

A Pécs-Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség elismerő oklevelet adományozott **dr. Szabó Szabolcs** karnagynak.

Baranya kulturális és közéleti információs lapja.

Kiadja a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ.

H-7623 Pécs, József Attila u. 10.,

Telefon: 72/513-389

E-mail: kultura@baranyaikultura.hu

www.baranyaikultura.hu

Szerkesztő: Simon Márta

Felelős kiadó: Dr. Bokor Béla

Megjelenik havonta, ISSN 0238-06921

Fotó: Tóth László

Nyomda: Molnár Nyomda és Kiadó Kft.

ÉVTIZEDEK - PROGRAMOK

**A Magyar Kultúra Napja Megyei Ünnepe alkalmából
Pandur József festőművész kiállítása tekinthető meg
2011. február 18-ig
a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központban
(Pécs, József Attila u. 10.)**